

Statut grada Dubrovnika (priredili Ante Šoljić, Zdravko Šundrica i Ivo Veselić); Državni arhiv u Dubrovniku, Dubrovnik 2002, 680 str.

Statut grada Dubrovnika izrađen je 1272. godine, no ta prva statutarna redakcija (redakcija A) nije sačuvana u izvornom obliku. Najstariji sačuvani rukopis Statuta grada Dubrovnika (redakcija B) potječe s kraja prve polovice 14. stoljeća i u njemu je već došlo do preinaka u odnosu na prvu redakciju, što se može zaključiti po nekim dokumentima iz onog vremena, po raznolikosti sadržaja i izričaja u tekstu statuta itd. Taj se rukopis čuva u Državnom arhivu u Dubrovniku (*serija 21.1 Manuali pratici del Cancelliere: Leggi e Istruzioni*, sv. 9 b). Sljedeća statutarna redakcija (redakcija C) nastala je 1358. godine kada se Dubrovnik oslobodio mletačke vlasti, pa se pristupilo izbacivanju statutarnih odredbi vezanih za staru vlast. Pri izradi redakcije C, kao predložak je vjerojatno poslužila prva redakcija A.

Priređivači i prevoditelji ove knjige, Ante Šoljić i Ivo Veselić, obrazlažući to dokazima, tvrde kako su redakcije B i C jedine stvarne statutarne redakcije i da su zato na temelju njih, a ne koristeći još neke postojeće prijepise, načinili kritičko izdanje Statuta grada Dubrovnika.

Knjiga se može podijeliti na četiri glavna dijela: uvodno objašnjenje priređivača i prevoditelja; uvod koji je napisala Nella Lonza; usporedni latinski tekst statuta s prijevodom na hrvatski jezik; bilješke i kazala. Dijelovi su poredani logički i jasno razgraničeni, tako da knjigu jednako dobro može koristiti čitatelj koji ju namjerava cijelu pročitati, kao i onaj koji ju namjerava koristiti samo kao priručnik. Na samom početku knjige priređivači i prevoditelji ukratko objašnjavaju kako su i zašto načinili ovo kritičko izdanje Statuta grada Dubrovnika. Napominju da je u 20. stoljeću Statut već dvaput bio objavljivan, te ističu da su se priređivanja novog izdanja Statuta prihvatili da bi taj *biljeg političkog identiteta* približili širem krugu čitatelja od onih zainteresiranih zbog struke, kojima su i prošla, već rasprodana izdanja, vjerojatno lako dostupna. Navode i neke nedostatke prošlih izdanja koje su oni uspješno ispravili.

Najveći se dio posla ticao uređivanja latinskog teksta i hrvatskog prijevoda. Obavljena je potpuna rekonstrukcija latinskog teksta, iako se po završetku tog posla ustanovilo da rekonstrukcija s početka 20. stoljeća nije imala većih nedostataka. U transkripciji teksta priređivači i prevoditelji su, po njihovim riječima, slijedili *srednji put*, ne želeći niti doslovce prepisati tekst izvornika, ali ni pretvoriti ga u tekst pisan pravopisom rimskog "zlatnog doba". Načinjen je pregledniji i rasterećeniji kritički aparat od onih u prošlim izdanjima, koja su priznavala čak četiri, a ne dvije statutarne redakcije. Za osnovu hrvatskog teksta uzet je neobjavljeni prijevod Zdravka Šundrice, pokojnog djelatnika Državnog arhiva u Dubrovniku, koji je na nekim mjestima morao biti ispravljen i osuvremenjen.

Rezultat je tog rada vrlo pregledno dvojezično izdanje Statuta. Naime, hrvatski prijevod prati latinski izvornik, a snalaženje u tekstu uvelike olakšavaju masno tiskani brojevi i naslovi glava, te redni brojevi odgovarajućih knjiga Statuta tiskani u zaglavlju svake stranice. Osim toga, samom tekstu Statuta prethodi dvojezični, hrvatsko-latinski pregled sadržaja. Nakon teksta statuta slijede bilješke o osobitostima redakcija B i C, kazala imena i ustanova, kazala mjesta, kazala stvari, pregled novaca i mjera, objašnjenje manje poznatih riječi, te na kraju kratki sažetak na engleskom jeziku. Sva su kazala i pregled novaca i mjera tiskani na hrvatskom i latinskom jeziku. To se na prvi pogled može učiniti suvišnim, ali ako se ima na umu da knjigu može koristiti i strani stručnjak koji ne zna hrvatski jezik, a vrlo vjerojatno zna latinski, onda se i taj dio knjige čini veoma korisnim.

Na kraju, svakako treba spomenuti sadržajan, tečan, zanimljiv i bogat primjerima uvod Nelle Lonze, koji pozitivno nastrojenog čitatelja mora zainteresirati za knjigu.

Osim što svojim sadržajem čitatelju pruža mnoštvo informacija i veliki užitek, ovu tvrdo uvezanu knjigu krasi i lijepa vanjska oprema.